

CRNA GORA

SAVJET ZA GRAĐANSKU KONTROLU RADA POLICIJE

Broj: 1/5 -18

Podgorica, 2. mart 2018. godine

Savjet za građansku kontrolu rada policije, u daljem tekstu Savjet, na 17. sjednici održanoj 2. marta 2018. godine, u sastavu **mr.sc. Aleksandar Saša Zeković, doc.dr Branislav Radulović, mr. sc. dr Vladimir Dobričanin i advokat Zoran Čelebić** provjerio je, po pritužbi građanina D.B., postupanje službenika policije Centra bezbjednosti Pljevlja, i usvojio nakon pribavljenih informacija i izjašnjenja, provedenog postupka i obavljene rasprave, sljedeći

ZAKLJUČAK

1. Građanin D.B. iz Pljevalja obratio se građanskoj kontroli policije ukazujući na događaj od 27.10.2017.godine kada ga je u selu Odžak kod Pljevalja zaustavila patrola saobraćajne policije i pri vršenju svojih ovlašćenja, kako je naveo, na licu mjesta svojim radnjama sve do privođenja, posebno imajući u vidu da ima 80 godina i da je šećeraš i srčani bolesnik, u kontinuitetu više od šest časova izložila verbalnoj torturi i nasilju.
2. U pojašnjenju događaja podnosilac pritužbe je naveo da se navedenog dana kretao automobilom u pravcu Pljevalja, da je na zaustavni znak policijskog službenika S. stao, na šta mu je ovaj rekao „produži, produži“ ali da je njegov kolega K. tada rekao „ne ići, kontrola“. Građanin D.B. navodi da je kod policijskih službenika ovom prilikom uočio nervozu posebno iskazanu kroz njegovo „sporo“, u skladu sa godinama, traženje dokumenata te da je običnim razgovorom istu pokušao odagnati ali bezuspješno, da se obratio policijskom službeniku riječima da mu se čini da nije napravio nikakav prekršaj na šta je K., sa sve vrijeme ispruženom rukom u kabini auta i okrenut u pravcu kretanja vozila, odgovorio da ima pravo da kontroliše „kad koga i gdje koga hoće“. Na ovu tvrdnju građanin D.B. je rekao da i nije uvijek tako nakon čega je policijski službenik kretnjom ruke pokušao uzeti dokumenta što je D.B. izbjegao i, kako je naveo, obzirom na čudno ponašanje i činjenicu da nije vidio amblem i broj na njemu upitao je policijskog službenika za ime od kada počinje neprofesionalno tretiranje. Postao je, kako u pritužbi stoji, koletarala i plijen za izživljavanje na način što je policajac naglo otvorio vrata automobila u kojem je sjedio građanin, umalo izvaljujući ih, i naredio mu da izađe što je ovaj odbio. Upozorio je K. da fizički ne nasrće na njega i njegova kola, saopštio mu da sa njim više neće da saraduje i iznio zahtjev da ga privede sudiji za prekršaje ili da zove interventni vod. Svo to vrijeme, naveo je građanin, drugi policijski službenik S. je regulisao sabračaj i ponekad viknuo „nek produži, nek produži“, vjerovatno shvatajući da je K. pretjerao.

Građanin je u nastavku opisa događaja naveo da je više od dva sata čekajući mirno sjedio u otvorenom autu gdje mu je bilo veoma hladno, da na provokacije nije odgovarao a kad mu je policijski službenik rekao u prolazu da je prebrzo ili pod svjetlima (ne zna tačno) vozio, odgovorio mu je „lažeš“ i ni jednu riječ više nije uputio. Istakao je i da mu za vrijeme zadržavanja niko nije tražio dokumenta ili bilo koju radnju u cilju sprovođenja propisane kontrole, sačinjavanja zapisnika koji je on kao građanin očekivao radi unošenja primjedbi. Ovom prilikom građanin nije upoznat sa svojim pravima i obavezama, niti posljedicama odbijanja saradnje sa njima. U jednom momentu, kako je naveo, čuo je S. kako mu kaže „da ga zna“ što mu nije bilo jasno jer se ne eskponira u javnosti, najmanje živi u Pljevljima gdje nema imovinu već samo rođake. Tim povodom B. je izašao iz auta i sa pola raširenim rukama od iznenađenja upitao S. „odakle ga zna?“, nakon čega mu je ovaj prišao na korak do bijele linije sredine kolovoza gdje je B. stajao, zgrabio ga za ruku i pitao „da li to prijete?“ Građanin B. je tada istrgao ruku, pitao ga šta radi na šta je dobio odgovor da se „zbog prijete i napada na službeno lice udalji tri koraka“. Građanin je ponovio zahtjev za privođenje sudiji za prekršaje, rekli su da ga tamo vode a pri ulasku u vozilo je upitan da li hoće da uradi alko test na šta je negativno odgovorio jer im, kako je naveo, ne vjeruje već je obavijestio da to želi uraditi u zdravstvenoj ustanovi. Ipak je priveden u Stanicu policije gdje je zadržan do 01-02h poslije ponoći gdje mu je, kako je naveo, bilo strahovito hladno i gdje je potpisao više dokumenata, za neke navodi da nije ni sam znao šta. U opisu događaja se navodi da ga je policijski službenik K. potom obavijestio da njegovo vozilo nije bilo registrovano a građanin je konstatovao da su mu dokumenta bila u ruci. Povelili su ga kod sudije, kako je naveo uz pratnju dvojice policajaca, uveli ga u „maricu“ kao klošara, bacača bombi, demonstranta, lopova kada je shvatio da su sva tortura, ponižavanje i protivpravno postupanje tokom zadržavanja režirano radi osvete prema njemu. Sudija se, kako je naveo, tokom suđenja „sprdao“ sa njim i bilo mu je važno samo da sazna zašto se on svađao sa policijom, sudio ga je jer je odbio alko test, nije ga zanimala tvrdnja da testiranje nije odbio već da je samo tražio da se sprovede u medicinskoj ustanovi, nije htio da čuje za uvrede i poniženje koje je kao građanin pretrpio. Po završetku suđenja policajci koji su ga doveli nisu ga htjeli vratiti u Odžak, mjesto udaljeno od Pljevalja 13,5 km, a ovom prilikom kod sebe nije imao telefon, niti novaca, bilo je hladno i padala je kiša. Nakon nekoliko dana, kako je naveo, stigla je nova tužba u kojoj sudiju ne zanima neljudski odnos saobraćajne policije prema njemu, gaženje ljudskih prava s tim u vezi, izivljavanje i linč nad građaninom već samo činjenica zašto se građanin svađao sa policijom. Podnosilac pritužbe je ovom prilikom napomenuo da su na suđenju bila prisutna oba policijska službenika iz kritičnog događaja, da je S. izjavio da ga ne poznaje a na njegovo pitanje zašto je tokom događaja rekao drugačije, odgovorio je da ga se sjeća iz jedne intervencije gdje je „ležao u kanalu“. S iznijetim u vezi, B. je konstatovao da je tačno da je imenovani policijski službenik bio na uviđaju drugom prilikom ali po njegovom pozivu dok je spriječavao da jedna firma pravi šetu na parceli koja je njemu data na korišćenje, a da šteta od prethodna dva puta nije otklonjena. Iznio je i da je tačno da te policajce nije poznao, niti znao čija je kompanija tokom izvođenja radova pričinjavala štetu za koju je on, kako je naveo, postao kolateralna. Naveo je i da se sjeća da je tada, po njegovom pozivu, sa inspektorom u civilu došla policija koja je opstruirala rad i da je vidjevši situaciju zatražio udaljenje policijskih službenika dok je inspektor mjerio, slikao lice mjesta i obavljao razgovor sa njim. Ali policajci su, kako je naveo, nastavili da ometaju rad. Podnosilac pritužbe je zaključio da je povodom konkretnog događaja kolateralna bio on, i to od momenta kada ga je

policijski službenik poznao u autu u Odžaku te da je sve radio ne u cilju zaštite vozača u saobraćaju već samo radi osvete. Ovom pritužbom građanin je, između ostalih, zatražio odgovore na sljedeća pitanja: Mogu li policajci zadržati šoferu na mjestu intervencije više nego je potrebno da se obave formalnosti, pa i u postupku privođenja, uz konstataciju da je on zadržan više od dva sata; Da li se policija u postupku kontrole mora ponašati korektno, nenasilno, strpljivo i po propisanim normama?; Da li saobraćajni policajci smiju, ako na neki način pogriješe, u postuku praviti kojekave „manevre“ tj. „pakovati“ u cilju dokazivanja da su bezgrješni?; Da li smiju provocirati građanina prilikom kontrole?; Da li u postupku kontrole policija mora sprovesti postupak po propisu, što podrazumijeva sačinjavanje zapisnika, potpisao ga građanin ili ne?; Da li policija zna da ne smije vršiti nasilje nad kontrolisanim licem i njegovom imovinom?; Da li je postojala obaveza privođenja sudiji uslijed nasilja na autu i njemu a na osnovu iznijetog zahtjeva?; Da li su policajci shvatili da je bio bespomoćan u načinu vršenja kontrole?; Da li su dužni reći svoje ime na zahtjev kontrolisanog i da li ih to iritira i omalovažava?; Da li smiju „pakovati“ kontrolisanom licu kako bi se prikazala njegova veća odgovornost od stvarne?; Da li se obučavaju u stilu da su uvijek u pravu obzirom da je na sudu uvijek 2:1 što im uliva povjerenje?; Da li se obučavaju da ako laže jedan, lažu oba i na kraju svi. Građanin B. je ovom prilikom konstatovao i da ga tokom cijelog zadržavanja policijski službenici nijesu pitali da li hoće da se podvrgne alko test-u već pri samom ulasku u vozilo, zapitao se zašto su ga iz Odžaka povelili sudiji tek nakon što je prethodno u Stanici policije proveo dva sata, zašto je u cijelom postupku zadržan više od sedam časova bez ikakvog objašnjenja, upoznavanja sa razlozima, saopštenja i dr; Zašto ga na mjestu zaustavljanja nijesu upoznali sa pravima, obavezama i posljedicama; Da li policajci znaju šta je to kršenje ljudskih prava i sloboda. Istakao je da želi da se ustanovi zašto postupajući sudija nije uzeo u razmaranje ni jednu njegovu tvrdnju, čak ni onu da je zadržan sedam sati, da je maltretiran i omalovažavan i upitao zašto ga je sudija promptno osudio samo za odbijanje alko test-a a ne i za remećenje javnog reda i mira po čl.11 st.1 Zakona.¹

3. U odgovoru koji je Uprava policije dostavila Savjetu se navodi da su policijski službenici, obavljajući poslove kontrole u saobraćaju na putu Pljevlja - Đurđevića Tara u mjestu Odžak opština Pljevlja, tokom vršenja kontrole putničkog motornog vozila marke "Škoda Fabia" registarskih oznaka PV AD 0// kojim je upravljao D.B. navedenog dana, naišli na odbijanje imenovanog građanina da se podvrgne alkotestiranju pomoću alkometra marke "Dreger" radi provjere prisustva alkohola u organizmu, što je konstatovano zapisnikom o izvršenoj kontroli prisustva alkohola u organizmu (br. 066540 i zapisnikom - prijavom br.530157), kao i da je na licu mjesta B. odbio da postupi po naređenju i preda na uvid vozačku dozvolu i saobraćajnu dozvolu govoreći: "Lažete sram vas bilo da nisam imao duga svjetla i kako vas nije sramota da lažete". Ovom prilikom građanin je izašao iz svog vozila, prišao R.S. i sa podignutim kažiprstom ruke rekao: "Zapamtićeš ti ko sam ja i sa kim imaš posla". Nakon ovoga, kako se navodi u dopisu, imenovani je lišen slobode i doveden u službene prostorije radi utvrđivanja identiteta i preduzimanja drugih službenih radnji,

¹ Podnosilac pritužbe u prilogu obraćanja Savjetu je dostavio kopiju Rješenja Suda za prekršaje u Bijelom Polju od 11.12.2017 i Žalbe upućene Sudu za prekršaje u Podgorici od 29.12.2017. Građanin B. naknado je Savjetu dostavio kopiju Prijave koju je podnio MUP-Pljevlja Odjeljenju za unutrašnju kontrolu policije informišući o događaju od 21.01.2018.godine kada su mu dok se nalazio ispred garaže pored svog vozila pripadnici saobraćajne policije iz auta sirenom svirali a jedan od njih pokazao srednji prst a potom i nešto, kako je naveo, vikao. Ovim obraćanjem se zapitao da li će neko, u kontekstu iznijetog neprijatnog događaja, pripadnicima saobraćajne policije Pljevlja ukazati na odredbe Kodeksa policijske etike i način ophođenja prema građanima s tim u vezi.

uz sačinjenu službenu zabilješku o lišenju slobode 72 br. 02-229/17-9001/1 od 27.10.2017. godine o čemu je upoznat sudija za prekršaje radi privođenja imenovanog uz zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, bez upotrebe sredstava prinude. Od D.B. su prikupljena obavještenja na zapisnik od 30.10.2017. godine u kojem između ostalog navodi: "Policajac mi je rekao da sam vozio pod dugim svjetlima na šta sam im odgovorio nije tačno, lažeš". U datom zapisniku okrivljeni nije naveo bilo kakve primjedbe na rad policije. Zbog odbijanja da stavi na uvid vozačka dokumenta i istekle važnosti saobraćajne dozvole, okrivljenom je izdat prekršajni nalog za prekršaj iz člana 320 stav I tačka 39 i član 321 stav I tačka 30 Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima, dok je za prekršaj iz člana 318 stav I tačka 10 Zakona o bezbjednosti saobraćaja ("odbijanje alkotestiranja") protiv okrivljenog podnijet zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, od 27.10.2017, nakon čega je u zakonskom roku priveden u Sud za prekršaje u Bijelom Polju Odjeljenje u Pljevljima koji je donio rješenje osuđujući okrivljenog na novčanu kaznu od 180 € uz zaštitnu mjeru zabrane upravljanja motornim vozilom "B" kategorije u trajanju od 30 dana i tri kaznena boda, sa troškovima postupka od 30 €, a predmetno rješenje je postalo pravosnažno i izvršno. Iz razloga što su se u radnjama D.B. stekla obilježja prekršaja iz člana 11 stav I Zakona o javnom redu i miru, ("omalovažavanje policijskih službenika"), protiv istog je podnijet zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka 02.11.2017. U nastavku odgovora koji je Uprava policije dostavila Savjetu ovim povodom se navodi da je okrivljeni iznoseći odbranu pred sudom ponovio da je oštećenim policijskim službenicima, rekao „da lažu“, da je u postupku sud u potpunosti povjerovao policijskim službenicima, dok je odbranu okrivljenog cijenio kao smišljenu radi izbjegavanja odgovornosti za dati prekršaj. Po ovom zahtjevu imenovani je rješenjem, 11.12.2017, zbog prekršaja iz člana 11 stav I Zakona o javnom redu i miru osuđen na novčanu kaznu od 500 € sa troškovima postupka od 30 €. Prilikom preduzimanja službenih ovlašćenja na strani policijskih službenika nijesu uočene bilo kakve nepravilnosti i nezakonitosti u radu i ophođenju prema okrivljenom.

4. Savjet je pažljivo analizirao kompletan događaj a građanina upoznao sa detaljnim odgovorom Uprave policije.
5. Savjet cijeni da je građanin korektnim i ljubaznim ponašanjem prema policijskim službenicima mogao izbjeći datu situaciju i sebe zaštititi od posljedjca koje su nastale daljim preduzimanjem službenih radnji.
6. Savjet cijeni da je od primarne važnosti da se građani učtivo odnose prema policijskim službenicima i odgovorno odnosu prema službenim aktivnostima i radnjama koje se od njih zahtijevaju.
7. Savjet ocjenjuje da je postupanje policijskih službenika K.D. i S.R., službenika CB Pljevlja, bilo profesionalno.

**U IME SAVJETA
PREDSJEDNIK**